

प्रा. म.द. हातकणंगलेकर

- प्राचार्य मधुकर दत्तात्रेय हातकणंगलेकर यांचा जन्म 1 फेब्रुवारी, 1927 रोजी हातकणंगले येथे झाला.
- वडिलांच्या अकाली निधनामुळे ते मामाकडे सांगलीत आले आणि सांगलीकर होऊन गेले.
- इ.स. १९४४ मध्ये ते मॅट्रिक झाले आणि सन १९४६ साली त्यांनी विलिंग्डन कॉलेजात असताना इंटर आर्ट्सच्या परीक्षेत तर्कशास्त्र या विषयासाठी ठेवलेले प्रसिद्ध असे सेल्बी पारितोषिक मिळविले. नंतर, सन १९४८ मध्ये बी.ए परीक्षेत इंग्रजी विषयासाठी त्यांना मुंबई विद्यापीठात एलिस पारितोषिक मिळाले. सन १९५० मध्ये त्यांनी पुणे विद्यापीठातून इंग्रजी आणि मराठी विषयात एम.ए. पूर्ण केले.
- त्यानंतर हातकणंगलेकरांनी डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीच्या सांगलीमधील विलिंग्डन महाविद्यालयात अर्धव्याख्याता म्हणून अध्यापन कारकिर्दीला सुरवात केली. पुढे धारवाड येथे अँग्लिकल्चरल महाविद्यालयात ते पूर्णवेळ प्राध्यापक म्हणून नोकरीस लागले. १९५६ साली ते विलिंग्डन मध्ये परतले आणि तिथेच ते प्राध्यापकापासून ते प्राचार्य असे सलग १९८७ सालापर्यंत काम करीत राहिले.
- सत्यकथा, समाज प्रबोधन पत्रिका, नवभारत, वसंत, वीणा, महाव्दार यातून विपूल लेखन केले.
- साहित्य संस्कृति मंडळ, 2. विश्वकोश निर्मिती मंडळ, 3. कराड साहित्य पुरस्कार, 4. रा. श्री गो. पुस्कार समिती, 5. साहित्य अकादमी, 6. ज्ञानपीठ , मराठी समिती, 7. जी ए कुलकर्णी स्मारक समिती, 8. कथाकार श्री. दा. पानवलकर स्मृती व्याख्यानमाला , 9. कुलगुरु कै. भा. शं. भणगे स्मृती व्याख्यानमाला या सर्व संस्थांचे सदस्य म्हणून काम केले.
- मराठी समीक्षक होते. त्यांनी आजचे मराठीतील आघाडीचे लेखक विश्वास पाटील, राजन गवस, दादासाहेब मोरे यांच्यापासून सांगली परिसरातील नामदेव माळी, दिलीप शिंदे, दयासागर बन्ने, चैतन्य माने अशा अनेक नवोदित लेखकांना लिहिते केले, त्यांना प्रकाशक शोधून दिले.
- त्यांच्या जीवनात आलेल्या अनेक अनुभवावरून 'उघडझाप' हे आत्मवृत्त वाचकांच्यासमोर आणले. त्याचे प्रकाशन त्यांचे साहित्यिक मित्र आणि प्रसिद्ध कवीमंगेश पाडगावकर यांच्या हस्ते झाले होते.
- मराठीतील अक्षरवाङ्मय इंग्रजीत अनुवादित करून त्यांनी मराठीचे स्थान देश आणि जागतिक स्तरावर उंचावण्याचे काम केले. महाराष्ट्राबाहेरच्या भारताला आणि जागतिक साहित्यविश्वाला मराठीतील कसदार लेखन पोचवण्याची त्यांची कामगिरी मोलाची ठरली.
- "विलिंग्डन"चे प्राचार्य म्हणून हातकणंगलेकरांनी केलेली कामगिरीही अजोड राहिली. एखाद्या महाविद्यालयाचे नाव एखाद्या प्राचार्याशी जोडले जाण्याचे भाग्य त्यांच्या वाट्याला आले.
- 1975 चा महाराष्ट्र शासनाचा आदर्श प्राध्यापक पुरस्कार
- महाराष्ट्र फाऊंडेशनचा ग्रंथ पुरस्कार
- अनेक नागरी सत्कार तसेच सांगली भूषण पुरस्कार.
- सांगलीत फेब्रुवारी २००८ मध्ये संपन्न झालेल्या ८१व्या मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षपद त्यांनी भूषविले.
- त्यांचा मृत्यू 25 जानेवारी 2015 रोजी झाला.
